

ECHA-18-B-11-LT

Ką turite žinoti apie apdorotus gaminius?

Įmonėms skirta pagrindinė informacija apie apdorotus gaminius pagal Biocidinių produktų reglamentą (BPR)

Jeigu mišiniai, medžiagos arba gaminiai yra apdoroti naudojant biocidinius produktus, jie vadinami apdorotais gaminiais. Biocidiniai produktai padeda apsaugoti gaminius nuo kenksmingų organizmų, pavyzdžiui, kenkėjų, pelėsio ir bakterijų. Šiame *trumpame lankstinuke* pateikiamas glaustas įvadas į įmonėms taikomas taisykles ir prievoles, susijusias su apdorotais gaminiais.

©iStock.com/Geber86

Apdorotiems gaminiams taikomos Biocidinių produktų reglamente (toliau – BPR) nustatytos taisyklės. Pagal reglamentą biocidiniai produktai rinkai gali būti pateikiami (apibrėžiama kaip pirmas pateikimas rinkai) išdavus nacionalinį arba ES autorizacijos liudijimą ir įvertinus biocidinių produktų keliamą riziką. Tą patį galima pasakyti apie veikliąsias medžiagas, kurias prieš jas naudojant biocidiniame produkte taip pat reikia patvirtinti.

Biocidiniu produktu apdorotiems gaminiams autorizacija nereikalinga, tačiau jie ES rinkai gali būti pateikiami tik patvirtinus biocidinio produkto veikliąją medžiagą konkrečiai naudojimo paskirčiai.

Apdorotų gaminių pavyzdžiai:

- dažai, kuriuose yra tarinių konservantų (mišinys);
- kojinė, kurioje yra sidabro pluošto, apsaugančio nuo kvapo (gaminys, kurio sudėtyje yra biocidinis produktas);
- šaldytuvas, kuris buvo apdorotas medžiagomis siekiant išvengti pelėsio ir kvapo atsiradimo (gaminys).

Su apdorotais gaminiams susijusios prievolės taip pat taikomos gaminių importuotojams, o tai yra didelis pokytis, palyginti su ankstesniais ES biocidinių produktų teisės aktais.

NEAPDOROTAS GAMINYS

Apdoroti gaminiai, kurie turi pagrindinę biocidinę funkciją, laikomi biocidiniais produktais. Pavyzdžiui, antibakterinė šluostė yra biocidinis produktas, bet ne apdorotas gaminys, nes jos vienintelė paskirtis kontroliuoti bakterijų atsiradimą.

Gaminiai, kurie apdorojami naudojant dujas kaip vienintelį biocidinį apdorojimą, nelaikomi apdorotais gaminiams, jeigu nesitikima jokių apdorojimo dujomis proceso liekanų. Tą patį galima pasakyti apie pastatus ir saugojimo talpyklas bei vežimo konteinerius, kurie buvo dezinfekuoti, kai nesitikima jokių biocidinių produktų liekanų.

Jeigu nesate įsitikinęs, ar jūsų produktas yra apdorotas gaminys, patarimo kreipkitės į savo nacionalinę pagalbos tarnybą.

©iStock.com/extreme photographer

BIOCIDINĖS SAVYBĖS

Apdoroti gaminiai skirstomi į tris kategorijas, priklausomai nuo jų nuorodos į veikliąsias medžiagas ir biocidinių savybių.

- Apdoroti gaminiai, kuriems negalioja teiginys dėl biocidinių savybių arba nuorodos į biocidines savybes, pavyzdžiui, dažai arba rašalas.
- Apdoroti gaminiai, kuriems galioja teiginys dėl biocidinių savybių, pavyzdžiui, sidabru apdoroti tekstilės gaminiai siekiant užtikrinti jų antibakterines savybes.
- Apdoroti gaminiai be nuorodų į biocidines savybes, tačiau kuriuose naudojamos patvirtintos veikliosios medžiagos ir taikomi susiję ženklinimo reikalavimai.

Kiekvienu iš šių trijų atvejų veiklioji medžiaga turi būti patvirtinta arba peržiūrima.

Ženklinimas visada būtinas, jeigu gaminyje pateikiama nuoroda į biocidines savybes, kaip nurodyta BPR 58 straipsnyje.

APDOROTŲ GAMINIŲ ŽENKLINIMAS

Apdorotų gaminių gamintojai ir importuotojai turi užtikrinti, kad produktai būtų tinkamai ženklinami. Etiketė turėtų būti lengvai įskaitoma, matoma ir informacija joje turėtų būti pateikiama įvežimo valstybės narės nacionaline kalba.

Jeigu apdorotas gaminyje pateikiamas rinkai ir yra nuoroda į tame gaminyje naudojamų veikliųjų medžiagų biocidines savybes, etiketėje taip pat turi būti:

- teiginys, kad apdoroto gaminio sudėtyje yra biocidinių produktų;
- apdorotam gaminiui priskirta biocidinė savybė;
- veikliųjų medžiagų pavadinimai;
- kiekvienos biocidinės (nano)medžiagos, jeigu tokia yra, pavadinimai, skliaustuose nurodant žodį „nano“, ir
- visos aktualios naudojimo instrukcijos.

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PRIEMONĖS

Nuo 2017 m. kovo 1 d. įmonėms nebeleidžiama pateikti ES rinkai jokių gaminių, kurie apdoroti biocidiniu produktu (arba į kuriuos sąmoningai įdėtas biocidinis produktas), kurio sudėtyje esanti veiklioji medžiaga nėra patvirtinta, peržiūrima arba įtraukta į BPR I priedo sąrašą.

Tai, ar apdorotas gaminys gali būti pateikiamas rinkai, priklauso nuo veikliosios medžiagos statuso. Galimos keturios toliau aptartos situacijos.

1. Apdorotas gaminys gali būti pateikiamas rinkai, jeigu veiklioji medžiaga yra įvertinta ir patvirtinta biocidiniam produktui, naudotam apdorojant gaminį.
2. Apdorotas gaminys gali būti pateikiamas rinkai, jeigu veiklioji medžiaga vertinama pagal peržiūros programą, tačiau sprendimas dar nepaskelbtas.
3. Jeigu veiklioji medžiaga nėra įtraukta į peržiūros programą, apdorotas gaminys gali būti pateikiamas rinkai, jeigu paraiška dėl veikliosios medžiagos patvirtinimo buvo pateikta iki 2016 m. rugsėjo 1 d. Jeigu paraiška nebuvo pateikta iki šios datos, apdoroto gaminio negalima pateikti rinkai po 2017 m. kovo 1 d.
4. Apdorotas gaminys gali būti pateikiamas rinkai, jeigu veiklioji medžiaga įtraukta į BPR I priedą, t. y. medžiagų, kurios nekelia susirūpinimo, sąrašą.

Jeigu veiklioji medžiaga nepatvirtinama arba paraiška atmetama (pavyzdžiui, dėl nesumokėto atitinkamo mokesčio) biocidiniu produktu apdoroti gaminiai arba gaminiai, kuriuose yra biocidinis produktas, kurio sudėtyje yra ta veiklioji medžiaga, nebeturėtų būti pateikiami rinkai praėjus 180 dienų nuo to sprendimo priėmimo.

TEISĖ PRAŠYTI PATEIKTI INFORMACIJĄ

Vartotojai turi teisę prašyti pateikti informaciją apie biocidinį apdoroto gaminio apdorojimą. Jeigu vartotojas prašo šios informacijos, tiekėjas ją nemokamai privalo pateikti per 45 dienas.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

Patvirtintų ir peržiūrimų veikliųjų medžiagų sąrašą galima rasti ECHA interneto svetainėje. Šiame sąrašė informacijos galite ieškoti, jei norite nustatyti biocidiniuose produktuose ir apdorotuose gaminiuose naudojamą veikliąsias medžiagas.

- » Apdoroti gaminiai <https://echa.europa.eu/lt/regulations/biocidal-products-regulation/treated-articles>
- » Veikliųjų medžiagų (patvirtintų ir peržiūrimų) sąrašas: <https://echa.europa.eu/information-on-chemicals/biocidal-active-substances>
- » Europos Komisijos rekomendacijų dokumentas dėl apdorotų gaminių: <https://circabc.europa.eu/w/browse/d7363efd-d8fb-43e6-8036-5bcc5e87bf22>